

Jack Dempsey (derde van links) in zijn gloriejaren temidden van zijn sparring-partners en begeleiders.
Foto: International Newsreel.

Jack Dempsey en de sociologie van emoties

R. Stokvis

Deze foto, die *NRC Handelsblad* op 1 juni 1983 naar aanleiding van het overlijden van Jack Dempsey plaatste, heeft tien jaar op de muur voor mijn bureau gehangen. Dempsey was van 1919 tot 1926 wereldkampioen boksen bij de zwaargewichten. Zijn bijnaam was de *Manassa Maulder* (de beuker uit Manassa). In 1923 tijdens zijn partij tegen Luis Angel Firpo, de *Wild Bull of the Pampas*, gebeurde, in de drie minuten en zevenenvijftig seconden die het duurde, evenveel als bij andere gevechten om het wereldkampioenschap in vijf-

tien ronden van drie minuten (Fleischer & Andre 1959, 103). Over de wijze waarop hij in 1927 zijn titel definitief verloor is een soort virtueel historische mythe ontstaan. Dat kwam omdat hij zijn tegenstander, Gene Tunney, die hem in 1926 verslagen had, tijdens hun revanche gevecht in de zevende ronde neersloeg, maar van opwinding niet naar zijn hoek ging. Pas na, wat geschat wordt, tussen de drie en zeven seconden (id., 112) stond Dempsey op zijn plaats en kon de scheidsrechter beginnen te tellen of Tunney binnen negen tellen weer op zijn benen kon staan. Dat lukte hem net en in het vervolg van de wedstrijd won hij van Dempsey. De speculaties over wat er gebeurd zou zijn als Dempsey meteen naar zijn hoek was gegaan, zijn nooit gestopt.

Dempsey, een blanke, trad op in de tijd dat blanken nog goede hoop hadden dat zij superieur of tenminste gelijkwaardig aan zwarte zwaargewichtboksers waren. Net als op de foto vormden de zwarten een belangrijke minderheid. Ook komt goed naar voren dat zelfs een bokser als lid van een team beschouwd moet worden. Vooral de man met de pet, manager Jack Kearns, was belangrijk. Zonder het zakelijk talent van deze man zou Dempsey niet snel de gelegenheid gekregen hebben om naar de wereldkampioenschapstitel te dingen en ook zou hij nooit zoveel geld aan het boksen hebben overgehouden. De rustige zelfverzekerdheid waarmee de kampioen en zijn team staan afgebeeld, is vermoedelijk de reden dat ik deze foto veel meer waardeer dan een van de vele actiefoto's van boksers die beschikbaar zijn.

Zou het nu echt alleen maar het resultaat zijn van de zelfdwang waarmee ik mijn gewelddadige impulsen beheers, waardoor ik graag naar boksen kijk en een soort ontroering voel bij zo'n foto? Ik moet dan altijd denken aan sommige collega's. Die hebben een vreselijke hekel aan boksen en ze kijken er nooit naar, terwijl zij toch ook geleerd hebben hun gewelddadige impulsen te beheersen. Meer relevant is dat mijn vader erg in boksen geïnteresseerd was. Een van de vroegste herinneringen aan literatuur bij mij thuis is het boksblaadje *De Ring*. Luc van Dam was een van de heldenfiguren uit mijn lagere schooltijd. Je leert wel of niet van een sport te houden, dat heeft niets met verdrongen impulsen te maken.

De foto bevalt mij zo omdat de herinnering aan een klein,

succesvol team van specialisten wordt opgeroepen. Het is een voorbeeld van echt professionalisme uit een vervlogen tijd, toen er nog geen stercultus was zoals nu. De vier sparring-partners vertegenwoordigen ieder een type tegenstander die Dempsey zou kunnen ontmoeten. Blanken en zwarten, boksers met een grote 'reach' (de man links), een lichtvoetige (tweede van links), een compacte krachtpatser (tweede van rechts) en een blanke van Dempsey's eigen postuur (rechts). Verder staan er dan zijn manager, zijn verzorger en – naar ik aanneem – zijn trainer op, ieder voorzien van zijn typische attributen. Met Dempsey begon de periode dat een gevecht meer dan een miljoen dollar aan recettes opbracht. Zijn aandeel hierin was, mede door de bekwaamheid van zijn manager, voldoende om zo'n team rond zijn persoon te kunnen financieren. Pas meer dan een halve eeuw later werd dit ook mogelijk voor kampioenen in andere sporten zoals tennis en golf.

Dergelijke kleine vakbekwame teams van specialisten bekoren niet alleen mij. Het thema is herhaaldelijk in tv-series en films uitgewerkt, bijvoorbeeld *The A-team* en *The Untouchables*, die onder leiding van Eliot Ness Al Capone veroordeeld wisten te krijgen. Ook sommige Westerns, zoals *The Magnificent Seven*, ontlenen er hun aantrekkingskracht aan. Het boksen roept meer emoties op dan alleen met een simpel verdringingsschema te begrijpen zijn.

Literatuur

Nat Fleischer & Sam Andre (1959), *A pictorial history of boxing*. Spring Books, Londen.